

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententia adversaria declaratur, ac probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

plura individua talis speciei, quatenus in eis specifica ratio eodem modo reperitur, quia sufficienter actuatur huiusmodi capacitas una forma talis speciei, & hoc contingit quando individua formae sunt omnino similes, & eiusdem rationis, & habitudinis, quando vero accidentia dissimilia sunt, & varias habent habitudines, tunc unum non sufficit ad replendam capacitatem subiecti, & ideo fieri potest ut in eodem subiecto multiplicentur, donec capacitatem eius omnino repleant, ut potentia intellectiva, quatenus est capax scientiae naturalis Dei, vel hominis sufficienter disponitur in actu primo, una numero scientia metaphysica, vel Philosophica, & ideo iam non manet capax alterius scientiae, similis tamen eadem facultas intellectiva, ut est capax actualis cognitionis hominum, non plene actuatur uno actu, quo Petrum vel Paulum cognoscit, neque una specie intelligibili, & ideo est capax plurium, donec eius facultas sufficienter compleatur, quia illa plura non actuant illam omnino eodem modo: sed in ordine ad diversa; unde evidenter colligitur non provenire per se ex individuatione, quod aliqua accidentia solo numero diversa non possint esse simul in eodem subiecto; nam licet in eo simul essent, ut mirabiliter advertit magnus Suarez, possent optime intelligi distincta numero ratione suarum entitatum, sicut distinguuntur ea, quae simul esse possunt, ut dictum est, vel sicut distinguuntur ea, quae successive insunt eidem subiecto, sed quod aliqua in esse non possint, provenit, ut iam dictum est, ex incapacitate naturae subiecti, & adaequatione quae inter potentiam receptivam eius, & talem actum reperitur: ex quo infero de potentia absoluta non repugnare plura accidentia solo numero differentia, etiam si sint omnino similia, simul poni in eodem subiecto, quia ex individuatione, & distinctione eorum non repugnat, & Deus potest operari in subiectum ultra naturalem capacitatem eius, & si Deus id vellet facere ad ostensionem omnipotentiae suae, non esset omnino superfluum.

²⁶ Ad argumentum secundae sententiae respondeo ex P. Suarez *dispur. 5. sect. 7.* concedendo antecedens, & negando consequentiam, aitque eorum, quae in antecedenti assumuntur causam esse identitatem realem modi cum re, cuius est modus optima solutio, verum omnino non solvit argumentum, quia identitas inter rem, & modum non est proprie identitas, cum inter utrumque mediet distinctio ex natura rei, nos autem respondemus argumento, ut responsum fuit sententiae ratione primae sententiae.

²⁷ Ad confirmationem eodem modo respondeo, nam liceat modus ita dependeat à re cuius est modus, ut nullo modo possit existere sine illa, nihilominus non individuatur ab ipsa; aliud enim est individuari ab aliquo; aliud autem dependere ab illo quomodo cumque, ut ex supra dictis clarissime, ac evidentissime patet; unde licet individuatione modi dependeat à re, res autem non est principium individuationis modi.

DISPUTATIO V.

De natura, & essentia distinctionis.

QVÆSTIO I.

In quo consistat distinctio formaliter.

SECTIO I.

Sententia Adversaria declaratur ac probatur.

P R I M A sententia asserit distinctionem formaliter consistere in negationem identitatis; hæc sententia est Thomistarum, quam sequitur, P. Suarez in *metaph. 1. tom. disp. 7. num. 3. §. Tandem animadvertendum:*

Probatur primo ex Arist. in *Prædicamentis, c. 3. 2* & lib. 5. *metaph. cap. 15.* ubi asserit relationes primi generis in unitate fundari, & diversitate, sic omnes interpretantur, fundari in unitate, vel numero, quia ubi est numerus non est multitudo, ubi autem est multitudo ibi est distinctio, atque divisio: ergo apud Aristotelem, ipsa distinctio, vel diversitas non est relatio, sed præsupponitur ad relationem tanquam fundamentum. Patet consequentia, quia diversitas, vel ipsamet distinctio in communi modo loquendi, vel specialis species distinctionis: sed Aristoteles asserit diversitatem esse fundamentum relationis: ergo talis distinctio seu diversitas non est ipsa relatio intrinsece, & formaliter, cum relatio non sit suum fundamentum.

Confirmatur, relatio ista primi generis, quae fundatur in diversitate est relatio realis distinctionis: ergo hæc secundum Aristotelem non est ipsa distinctio seu diversitas, sed ad distinctionem consequitur, tanquam relatio ad fundamentum suum.

Probatur secundo ratione fundamentali, inter 4 duo entia positiva, quae actu existunt, ut inter Petrum, & Paulum prius intelligitur distinctio, quam relatio prædicamentalis distinctionis: ergo distinctio horum entium positivorum non consistit in ipsa relatione: consequentia evidens est; antecedens probatur manifeste, ideo Petrus respicit Paulum ut quid ab eo distinctum, quia Petrus non est Paulus, sicut enim prius supponitur actio, & agens quam dari possit relatio agentis, & sicut prius effectus productus quam dari possit in eo relatio producti, ita prius intelligitur, quod Petrus non sit Paulus quam possit intelligi Petrus respiciens Paulum ut quid distinctum ab eo; quod probatur, quia Petrus respicit Paulum negando identitatem cum ipso: ergo hæc negatio supponitur ad relationem. Patet consequentia apud te, quia relationem formalem terminandi non ponis relationem, sed absolutum fundamentum, & apud omnes, quia est certissimum rationem formalem primam

Quaest. I. In quo consistat distinctio. 333

praeintelligi ad ipsam relationem, sed quia Petrus non est Paulus tanquam fundandi ratio Petrus respicit Paulum, ut quid distinctum ab eo, & negans identitatem cum ipso: ergo prius intelligitur Petrus distinctus à Paulo per hanc negationem quam intelligatur in eo relatio distinctionis.

5 Confirmatur ex eo præcise quod intelligatur unum habere negationem alterius, intelligitur non esse illud: ergo intelligitur, ut quid distinctum ab illo, & per consequens positiva relatio superaddita non constituit formaliter distinctionem, sed supponit.

Tertio hic agimus de ea distinctione, quæ sit passio entis inquantum ens; sed hæc non potest consistere in positivo sed in negativo: ergo Maior est certa, quia metaphysica scrutatur passiones entis inquantum ens; ergo ea distinctio consideratur in metaphysica, quæ est passio entis inquantum ens. Minor patet, quia passio entis inquantum ens, consequitur ad ens inquantum ens, sed relatio realis distinctionis non sequitur ad ens inquantum ens, & distinctio pro negatione identitatis ad ens inquantum ens consequitur: ergo nisi distinctio ponatur in negativo, non poterit esse passio entis inquantum ens: minor probatur primo, ens inquantum ens, non determinat coexistentiam alterius, sed ab illa præscindit: ergo distinctio secundum relationem realem non consequitur ad ens inquantum ens; antecedens est evidens, ens enim inquantum ens nominaliter importat non repugnantiam ad essendum, & participialiter ipsum esse, sive quodvis aliud existat sive non: consequentia non est minus evidens, quia relatio realis distinctionis, sicut quævis alia relatio prædicamentalis requirit existentiam sui termini: sed ens inquantum ens præscindit ab existentia alterius: ergo præscindit à præfata relatione: ergo hæc non consequitur ad ens inquantum ens, quia quod præscindit à necessario requisito relationis, non potest determinare relationem, sed ab ea etiam præscindit.

6 Probatur secundo eadem minor, quod consequitur ad ens inquantum ens, cuicumque enti convenire debet, sed distinctio pro relatione realium non convenit cuicumque enti reali: ergo non consequitur ad ens, in quantum ens. Probatur minor in Deo, qui distinguitur ab Angelo, & tamen sine relatione reali, quia præter quatuor relationes ad intra, non est alia realis in Deo, & in Petro existente realiter, qui distinguitur ab Antichristo, & tamen sine relatione reali ad ipsum, ut notum est: ergo distinctio pro relatione non convenit omni enti, & consequenter non consequitur ad ens in quantum ens, atque adeo distinctio pro relatione non est passio entis propter ens est, quod in præfata metaphysica vestigat.

7 Probatur tertio eadem minor, quæcunque passio connaturaliter dicitur de suo subiecto, sed distinctio pro relatione non dicitur connaturaliter de ente, sed omnino extranee, & contingenter; ergo propter sic non est passio entis; maior est certa, & satis nota: minor est evidens, tum quia relatio prædicamentalis est accidens commune, tum quia entis in quantum ens contingens est, quod habeat alterum sibi coexistens: ergo contingens est ipsa relatio, quia relatio non est nisi posita existentia termini.

8 Quarto sic probatur, distinctio non ponitur à Metaphysicis distincta passio entis ab unitate,

quia cum consequatur ad indivisionem entis in se, pertinet ad adequatum conceptum unius, & definitur, unum esse indivisum in se, & divisum à quolibet alio: ergo necessario distinctio est quid negativum. Patet consequentia, quia si positivum est, vel non est passio entis, vel est quarta passio distincta ab unitate, quia nec ex negativo potest nasci positivum, neque adequatus conceptus unius negativo, & positivo constat, sed in negativo expletur: ergo distinctio in negativo consistit; hæc enim est, quæ simul cum unitate consequitur ad ens in quantum ens, quæque convenit omni enti, & habet in se quod optatur ad attributum entis.

Ultimo sic probatur, formalis multitudo est formalis distinctio sive confurgit ex formalibus distinctionibus per quas formaliter distinguuntur inter se extrema materialia componentia materialem multitudinem, sed formalis multitudo sunt negationes multitudinum repperæ in vnoquoque extremo contento sub illa multitudine: ergo.

Confirmatur, quia eo modo est distinctio rationis inter aliqua realia positiva inter se identificata, ac est distinctio realis: sed illa est per formalem negationem rationis: ergo ista per formalem negationem realem. Maior sic probatur, quia distinctio obiectiva eiusdem rei in plures conceptus obiectivos est tota per ordinem ad diversos conceptus formales: sed distincti conceptus formales distinguuntur negationibus: ergo.

Ecce dedi sententiam adversariorum fortioribus, quam in ipsorum libris argumentorum ponderibus, ac rationum armis roboratam, nunc autem propriam sententiam in lucem edam, non minoris roboris: sed maioris eequidem fortitudinis viribus exornatam.

SECTIO II.

Nostri sententia explicatur & probatur.

Conclusio: distinctio actualis realis formalis inter duas positivas entitates actuales vel est formalis relatio realis, vel æquivalenter, secundum capacitatem subiecti, quæ relatio æquivalenter solet vocari, secundum dici. Explicatur hæc conclusio, duplex enim est entitas positiva actualis, alia increata, alia creata, & ambæ sunt capaces distinctionis formales, ambæ autem non constituuntur eodem modo; & eadem ratione formali distinctionis, nam creata entitas constituitur formaliter in esse distinctæ, per relationem formalem, increata autem per relationem æquivalenter, id est per conceptum æquivalentem relationi formali; hic autem loquimur de distinctione creaturæ, postea acturi de distinctione entis increati, distinctionem itaque creatam ait Aristoteles consistere formaliter in relatione; nam *lib. 10. met. cap. 5.* universaliter asserit distinctionem esse relationem, quia ait distinctionem ad aliquid esse: sed ad aliquid esse est relatio: ergo distinctio ex Aristotele relatio est, & sic ipsum prædicamentum in Logica relationis vocant prædicamentum ad aliquid, in cuius primo genere includitur distinctio, quod etiam patet ex duabus definitionibus, quas *libris prædicamentorum* tradidit Aristoteles relationis: prior

T 3 est